

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris
Austriæ Provinciæ. Opus ...**

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Ain. Idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas, quia long'e
factus est à me consolator, convertens animam meam. Thr. 1. v. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCURSUS XXXIII.

Ain.

Idcirco ego plorans , & oculus meus ducens aquas , quia longè factus est à me consolator. *Thren. I. v. 16.*

D E ECCLESIA.

Ain interpretatur fons , vel oculus ; fons aqua viva est Christus Iesus , sed quia hoc neglecto currunt multi fidelium ad cisternas mundi dissipatas , ideo oculus afflictæ Ecclesia uberes deducit lachrymarum aquas.

I.

*Ain, idem
quod Fons,
vel oculus.*

*Serem. 9.
v. 1.*

IDcirco ego plorans , & oculus meus ducens aquas ; præponitur huic versui *Ain* , quod *Fons* , vel *oculus* interpretatur. Sed quæ oculo cum fonte convenientia ? Nempe cum irriguis oculus fluit lachrymis , fontis quasi induit naturam ; unde & *Jeremias* , populi sui afflictionem in spiritu prævidens , ut satis , collacrymando , com-passionem suam possit ostendere , exclamat : *qui dabit capiti meo aquam , & oculis meis fontem lacrymarum , & plorabo die , ac nocte.* Fons ergo & oculus huic versui præponitur , in quo lamentabilis resonat vox Ecclesie , uti Interlinearis notat , cuius oculi filiorum suorum perditorum miseriā deplorant , & fontem aquarum imitantur ! Accurate Fons & la-
tere Chri-
stii.

verò

G. ordinaria. verò considerat Glossa Ord: Fonti Torcular, in priori ver- su, præcessisse; Cum enim prælum Crucis pressit, de Christi latere fons emanavit. Fons ergo Christus est, qui sitiens ad se invitaturus populos, in novissimo die magno festivitatis stabat, & clamabat dicens: si quis sit, veniat ad me, & bibat. Hujus ergo vivi Fontis saluberrimas exploremus venas, & aquas, dum interim lacrymarum fontem fundit Ecclesia, contuens filios suos perditos, relictis his vivis, fontis divini, venis & aquis, ad cisternas dissipatas, & aquas turbidas Ægypti hauriendas currere.

II. Nihil magis hortum regium amoenissimis floribus & plantis consitum decet, quam aquarum venæ, quæ per concavas, & mira arte elaboratas fontium figuræ, in altum saliunt. Solent autem subinde non tantum horti tales amœni, sed etiam ipsi fontes concludi, ad usum solitudo. Cant. 4. lummudo Magnatum reservati: Ninc illud Canticorum: Hortus conclusus, Fons signatus: Ad literam, Fons iste signatus, erat inclitus ille, & in regio ac concluso Salomonis horto, Fons Rogel, irrigans hortum conclusum, ex quo bibebat Rex: Cornelius uti notat Cornelius, qui addit, hic: etiam apud Persas fuisse fontem, ex quo solus Rex, ejusque biberet primogenitus: similem

etiam fontem in Hispania idem auctor comemorat juxta Complutum, ex quo pro solo Rege aqua depromitur.

Hortus conclusus est Ecclesia, Fons Christus, de quo Psaltes regius ait: Apud te est Fons vita. Sed Fons iste erat signatus. Cor 1 Sal. 35. enim Christi amantissimum, in quo venæ aquarum viventium amoris, & misericordiæ ebulliebant, signatum, & conclusum usque ad mortem remansit. Quatuor quidem fontes divini hujus paradisi, ex pedibus scilicet, ac manibus sacratissimis viventis adhuc Redemptoris nostri scaturientes, uberrime

se toto spectante orbe effuderant, at primarius ac regius Fons cordis, signatus usque post mortem conservabatur, ne diutius eo aridus privaretur mundus, violentâ militis manu recludentis, & unus militum lancea latus eius aperuit, & continuo exiuit sanguis & aqua. De Christi ergo amoro so corde, & latere Fons emanavit, quem spiritu prophetico ebullientem videbat Ezechiel, egredientem de templo à latere dextro, & omnes ad quos pervenit aqua ista, salvi facti sunt, &c.

Aperiri ergo, & recludi hunc aqua fontem voluit Christus, non solis reservandum Regibus, sed omnibus communiquid gentibus, & infirmis.

Mm 3

Ex latere.

Ex manus, & pos

dibus.

Fons de-
cuss horto-
rum.

II.

Fons sig-
natus.

Cornelius
hic.

Fons p.
tens om.
nibus.

Ianc ipse aquam vitæ jam toti
proclamaverat populo, in mag-
no festivitatis die clamans: si
quis sit, veniat ad me.

III.

In famosis therinis, acidulis,
& aquis pretiosis mineralibus
signantur, & occluduntur fon-
tes, nulli sine pretio assignato
concedendi, aut recludendi.
Emānavit de latere Christi fons,

Maia. 55. quia prop. rate, venite, emite,
v. 1. absque argento, & absque ulla com-

mutatione, venite ad fontem de-
templo à latere dextro egre-

Glossa. Thren. in dientem, nam hoc fonte emitur.
Hoc emi- & lavatur sponsa.

& lavatur sponsa, ait glossa.

Mirus hic, glossæ, loquendi
modus est, quod sponsa hoc
fonte emitur, & lavatur, sunt
enim termini nimis desperati,
lavare, & emere. Lavando
nāmque aqua, & emendo re-
quiritur pecunia, vel aliud pre-
mium pecuniae numeratae æqui-
valens: neque lavando pecu-
nia, aut emendo quadrat aqua.

Hic autem observandum,
quod non sicut alij Fontes mi-
nerales, iste aut sulphur, aut
cupperum, aut nitrum vehit, sed
sanguinem, exivit sanguis & aqua.
S. Ambr. in c. 32. Lucæ.

Sanguis ergo sananda, aqua
lavanda deservit sponsæ. Con-
firmat hoc S. Ambrosius, Ex
ille corpore defuncto, vita manu-

bat; Aqua enim, & sanguis exivit:
illa que diluat, iste qui redimet.
non est anima tam arcta, & gra-
viter dæmoni oppignorata, quæ
non hoc sanguine valeat redi-
mi, nec maculæ, aut fordes a-
nimæ tam abominabiles, quæ
non hac aqua possint perfectè
dilui, & lavari. Hoc fonte emitur,
& lavatur sponsa.

Optime de hoc fonte pro-

phetavit Zacharias: in die illa erit

Zach. 13. v. 1.

fons patens domui David, & habi-

tantibus Ierusalem, in ablutionem

peccatorū, & menstruata.

Fons iste domui Dei, id est Ecclesiæ

patefactus referre videtur fon-

tem Siloë, adeoque (si Cornelio

nelio fidem habemus, uti fas est) hic.

Propheta hic, alludit ad fontem

Siloë, qui typus fuit Christi. Ad

loan. 9. v. 7.

hunc fontem misit Christus ca-

cum illum à se luto, & sputo li-

natum, atque sanatum: vade &

lava in natatoria Siloë, Arabicus Fons Siloë

legit, in fonte Siloë, cuius inter-

typus Christi.

Fons iste, hodieque Sarace-

nis in pretio est, nam cum cor-

pore naturaliter instar hircos

fureant, in hoc fonte se, &

pueros suos lavant, eaque lotio-

Saraceni in eofato.

Quin & eam Turcæ magni fa-

ciunt, quod ejus usum oculo-

Iununt.

rum visui conferre experian-

tur. Ita Salignacus.

Immunda, & quasi hircus fœ-

Cant. 1. v. 6.

tidus, erat sponsa, nempe Eccle-

sia.

Lyranus
hic.Anima
lavatur.Psal. 35.
v. 10.

V.

S. Bern.
serm. 1.
de natali
Dom.Samaritan
a no-
men Lu-
cia.S. Bonav.
in vita
Christi, c.
31.Ioan 4.
v. 6.

S. Aug.

Gr. Nanz.
orat 40
in S. Bap.
titula.

reum concupiscentie, vel temporalis abundantiae, &c. Omnis autem

qui ex puto hoc bibit, omnis qui bibit ex aqua hac, id est, qui temporali abundantia impleri voluerit, exponit praefatus auctor, sicut iterum, scilicet voluptatem seculi, quam talis aqua significat, uti Interlinearis glossatur. Qui autem bibet ex aqua, quam ego dabo ei, ait Christus, non sicut in eternum, sed aqua (id est gratia secundum Hugonem) quam dabo ei, sicut in eo fons aquae salientis in vitam eternam.

VI.

Nrissio B.
Nicolai
de Flüe.

In extasi subinde raptus B. Nicolaus de Flüe, insignis ille Helveticæ reipublicæ patronus & patriota, viderat in aperto campo, quendam, vivis aquis abunde salientibus patentem fontem, qui divinam figurabat, ac denotabat gratiam. Huic astabat vir gravis, clarâ voce inclamans: O filij hominum, quid siti tabescitis? Haurite per sacram penitentiam, ac magnæ Deipara intercessionem, aquas vivas divinarum gratiarum. Sed pauci ad hauriendum comparuerunt, circumvagantes ex altera campi planicie copiosis hominibus, qui vel repandis sepiibus, vel construendis pontibus, aut erigendis domibus, aut excolendis agris, passendisve pecoribus capiendo lucro intenti, parum de accedendo fonte, ejusque haurientes aquis curabant, quod copio-

sas viro sancto ex oculis lacrymas expressit.

Igitur litientes venite ad aquas, ad aquas sponte & abundantiter salientis fontis, fontis signati, qui lancea Longini referatus, ex latere Christi emanavit, ibi haurietis aquas in gaudio, Isa. u. de fontibus Salvatoris. Sed oculus Ecclesiæ fontes effundit lacrymarum, amare deplorans filios suos perditos, qui ad salientis Paucis fontis aquas habitant, & tamen fontem siccitate, & liti pereunt, à quibus longè factus est consolator, & consolatio. Ad fontem, & aquas morantur, & tamen in peccatorum suorum sordibus tabescentes, lavare se & mundare negligunt. Jacent ad Nataciam Siloë, & tamen adhuc ut hirci foetidi, malæ vita odo rem diffundunt, & cæci obrerant.

Percussum est latus lancea, & fluxerunt Sacra menta; Thermas nobis ex proprio paravit sanguine, ad curandam Babylonem, & non est sanata.

Famosa utique illa fuit Piscina Iordanis, probatica Ierosolymis, quinque porticu habens, cuius aqua certis tem poribus per Angelum commota, primum in eum descendente à quavis, qua detinebatur, sanabat infirmitate. In his iacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum. Praereo

tereo illa, quæ ad sensum literalem de hac piscina tradunt auctores, per quam in sensu tropologico Hugo & alij intelligunt Sacramentum poenitentiae, alij Baptismum. In sensu

*Passio
Christi.*

Io. Thaul.
Dom. 3.
Epiph.

verò Allegorico Piscina media peccatoribus, à Christo paciente, proprio sanguine præparata, intelligitur, & quidem teste illuminato Thaulero, per

quinq[ue] porticus, quinq[ue] Redemptori vulnera accipi queunt, ex quibus venæ illæ minerales uberrimè scaturientes amplam efficerunt piscinam, graviter commotam. Motus enim materialis

Cornelius illius piscinæ (ut ait Cornelius)

dicit. Allegorica causa fuit, ut significaretur Christus in aquâ passionum agi-

In hanc tundus, & turbandus, qui p[er] eas no-

descendit b[ea]titudinem omnem spiritalem, &

Christus corporalem merui, & impetravit.

Idem paulò post hisce verbis confirmat: voluit Deus, ut piscina h[ab]et index Passionis Christi, eiusque Baptismi; sicut enim Angelus descendebat in aquam, sic Christus descendit ad Passionem & tormenta, iisque, quasi aquis, immeritus fuit, & obrutus; unde sicut Piscina rubebat sanguine victimariorum que in ea abluebantur, sic Christus suo sanguine fuit rubicundus, & cruentus, &c. Quod ipsa etiam Glossa Interlinearis insinuat, in illa verba: expellatrum aquæ motum, id est, mortem Christi, & inde Redemptionem.

Glossa
Interl.

Vil.

Ad hanc commotam divinitus

J. Franc. Iosephs Op. IV.

piscinam jacet multitudo magna languentium per torporem, & ignorantiam, glossatur Hugo Card. Ca-Hugo hic corum per ignorantiam; claudorum per vacillationem, & tribulationem, 3. Reg. 18. usquequo claudicatu in Multitu- do lan- duas partes? Aridorum, per cordis gnenismum. duritiam, quando inde voti sunt, & incomptientes ad opera misericordie.

Inter alios autem languidos, erat ibi quidam homo irrigint[us] & tollo du[is] ille annos habens in infirmitate sua, vel ideò maximè compassionē dignus, quod nec hominem habet, qui ipsum in aquam, per Angelum commotam, mitteret.

Languidus iste significat quemlibet Hugo ibi peccatorem, specialiter tamen inventeratum in peccatis, ait Hugo. Ali quando contingit, quod ad motum aliquius gratae, homo turbatur in rationabilem, & mansuetum exhortatorem. descendet in piscinam poenitentiae, & sanaretur ab infirmitate culpe: unde patet, quod multi pre- reunt prius defectu boni Doctoris.

Ubi ergo desciunt boni Do- Ad piscinæ etores, & verbi Dei Pracones in terris Hæreticorum, & infidelium, compassionē digni sunt miseri, & languidi peccatores, quia hominem non habent, qui eos in piscinam Baptisi- mus, & non san- mur. Glossa interlinearis intingat. Sed quod etiam apud

apud nos Catholicos piscinæ
hujus saluberrimæ porticus in-
habitantes tot inveniantur lan-
gredi, cæci, aridi, claudi, &c.
decem, & quindecim, & virgin-
ti, & triginta annos infirmita-
tis habentes, hoc planè dolen-
dum. *Idcirco ego plorans, oculi*
mei deducens aquas, facti sunt si-
li mei perditi, cum tamen tot ha-

*Homines
sufficien-
tes habe-
mus.*

beant homines, tot doctores,
prædicatores, exhortatores,
qui de aquæ motu ipsos com-
moneant, ad surgendum impel-
lendo, exhortando, increpan-
do, obsecrando, opportunè &
importunè, manum, & opem
porrigant, nec tamen, ut in pi-
scinam descendant, persuadere
possint. Si unus tantum ad
motum hujus aquæ medicinalis
immiti, & sanari valeret, adhuc
excusationi locus foret, sed
omnium languentium multitu-
dini hæc piscina sufficit: non
peccatorum multitudine ex-
hauritur, nec vitiorum impuri-
tate sordidatur, nec infirmita-
tum copiâ debilitatur, sed no-
vis semper, è quinario porticu
vulnerum Christi, gratiarum
influxibus confortata, nec me-
dicinalem perdit vim, nec ab-
luendi amittit efficaciam, nec
extinguenda sitis virtutem.
Currite sitiens ad fontem, fe-
stinate sordidi, & fœtidi hirci
ad natatorium Siloë, venite lan-
guidi ad piscinam hanc probati-

*Haec pisci-
na omni-
bus simul
sufficit.*

cam, & medicinalem. Quousque
languidi & infirmi prolixo
languore vestro gravabitis me-
dicum? quoisque in sterco-
re vestro computrescentes, ma-
lum vitæ vestrae diffundetis o-
dorem? quoisque siti aridi in
devotione, & exsiccati haurire
differtis aquas è fontibus Sal-
vatoris?

Ecce sitit sitiri fons, sitit sitiri". VIII.
Dominus, & sit tanto bono, sine labo-
re & facillimè, scilicet accedendo
tantum ad fontem, potiri possumus,
cuius dementia est, tantum bonum
differre? ait Greg. Nanz; summa
planè in judicio confusio erit orat. 42.
Christianorum, qui talibus a. in Bapt.
quis vicini, & adjacentes, ra-
men in eas descendere, in ijs
extinguere ariditatem, abluerem
maculas, & infirmitates tollere
noluerunt. Quid absurdius, Christia-
norum sitibundum, ad fontem
exsiccari? ægrum inter aquas
medicas perire? pollutum ad
natatorium piscinam in sordi-
bus computrescere? Væ miseris
[exclamat Sanctus de Villano-
va] qui suorum vulnerum medici-
nam habentes ad manus, negle-
xerunt curare se, & damnantur. O Quadr.
quomodo dolent in inferno de hoc,
& tremunt contra se dentibus suis.
Quam iustè ardent in inferno, qui
contempserunt tam levem adhibere
medicinam.

Præterea consurget Regina Au-
stri in judicio cum generatione ista,

&

Matt. 12. & condemnabit eum: quia venit à finibus terrae, audire sapientiam Salomonis, & ecce plus quam Salomon Hugo hic hic. Nam, uti notat Hugo Card. Regina Austræ. venit à finibus terræ, Popula gentiles contraries. & Christiani nolunt à plateis (ubi nihil agitur) venire ad audiendum Christum; multum etiam de Ecclesia ex- eunt, & Christum solum relinquent. siccabuntur, ad alias longinquas gentes defluentes, qui majori aviditate haurient aquas, ex fontibus Salvatoris, ad quos nos venire, & haurire negligimus, licet vicini, & toties, ac tam amorote ad fontem ab ipso Hugo Fonte invitati; si quis sit, veniat Card. in ad me & bibat, quasi diceret (exponit Hugo) veniat ad fontem.

Sed quia (pergit idem) multi nolunt venire ad istum fontem, sed vadunt ad cisternas dissipatas, id est Alij cisterne mundi delitiae, ideo conqueritur cisterne Dominus, cum admiratione magna queruntur, dicens: Obstupescite cœli super hoc, & portæ eius d. solamini vehementer, dicit Dominus: duo enim mala fecit populus meus: Me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, & foderunt sibi cisterne, cisternas dissipatas, quæ continent non valent aquas; quia delitiae, & divitiae, & honores hujus mundi effluent, & in astate, id est, in tempore necessitatis, videlicet in morte, omnino deficunt.

Dissipatam quoque cisternam vocat idem Expositor hominem avarum: quia avarus impletus non potest. Hec est cisterna regia, avarus, cisterne, quæ nunquam impletur aqua. Porro iterum in expositione sua morali ad nos Clericos, & Religiosos convertitur: Populus meus, id est, Clerici, faciunt duo mala: Me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, id est, qui sum eis sufficienter ministrans aquam sapientie salutaris, id est, sacram scripturam de-

Nn 2. serunt;

serunt; & foderunt sibi cisternas dissipatas, id est acquirunt scientias, in quibus non est vera sapientia, sed fœtida, & immunda, ut sunt scientiae lucrativæ.

Prælatis. Vel, populus meus, id est Prælati, me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, male vivendo, & foderunt sibi cisternas dissipatas, per verso exemplo alios corrumpendo. Vel, populus meus, Religiosis, id est Claustrales, me dereliquerunt fontem aquæ vivæ, qui sum refrigerium omnium temptationum, me non petierunt auxilium in tribulationibus. Et foderunt sibi cisternas, id est, corda sua temporalibus consolatoribus (quæ durare, & replere non possunt) cumulare voluerunt. Primum fit, quando in temptationibus oratio fastiditur; secundum est, quando pro eisdem mitigandis, iocofis verbis, & inutilibus dissolutionibus vacatur.

Quid igitur charissimi nobis cum cisternis, & cisternis illis

dissipatis, consolationibus terrenis, quæ replere animum nostrum non possunt? convertamus nos ad fontem aquæ vivæ, curramus ad ebullientes, è latere, manibus, ac pedibus Christi perforatis, venas aquarum viventium, hic, hic, aridi devotione, ac consolatione humidum radicale inordinatis affectibus exsiccatum restauramus, ac situm extinguamus. Hic maculas humanâ fragilitate contractas abluamus; hoc fonte meo ^{1. c. I.} Bonatudo, animæ nostræ infirmities cures. *Quid mirabilius amoris* (exclamat Doctor meus Seraphicus) quam quod vulnera sanent, sanguis album faciat, & mundet intimam? has aquas Salvatoris cum gaudio hauriamus, has qui bibet, non sitiet in æternum, sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam.

Amen.

DISCURSUS

DISCURSUS XXXIV.

Ain.

Idcirco ego plorans , & oculus meus deducens aquas. *Thren. I. v. 16.*

DE ANIMA.

Quibus ex causis nobis sit flendum , & lumen dum ? & ha quidem causa varia , & gravissima ?

Magistri filii con-
stituendi. Ad di-
fendum
planctum. Ierem. 9.
7, 20: **S**olicite nobiles parentes, filiis & filiabus suis provident magnis expensis magistros , qui eos in artibus & scientiis , in musica vocali, & instrumentalis, in agendo choræas , & equitando , digladiando , &c. probè instruant. Etiam magistros & magistras pro filiis & filiabus instituendis procurandos monet Jeremias Propheta , vel ut ipsi parentes magistrorum munus obeant in docendo , non quidem vanas cantilenas , choræas , aut ludos , sive equestres , sive gladiatorios , sed docete filias vestras lamentum , & unaquæque proximam suam planctum . Mifit mundo ineruditio Pater æternus proprium filium , qui munus ageret Magistri . *Vos vo Ioan 15. caru me , Domine , & Magister , & v. 13.* benedictu sum etenim ; non autem venit hic Magister cœlestis , ut *Christus* nos choræas agere , aut musicalia sonare instrumenta , aut jucundas cantare doceret cantilenas , sed planetum , & fletum : *Dominius Iesus* (ait meus Seraphicus) exemplo , & verbo ad fletumser . 1. nos provocat , flete sæpe , ridere *Dom. 9.* visus nunquam . *Lent.*

Nec minus magistram fletus
N n 3 in

Nos flere in præsenti versu agit Mater mariam flendi causam, etiam docuit, sic Ecclesia, illius enim hæc vox, & verba sunt; Idcirco ego plorans; & oculus meu deducens aquas Fl-

tum ergo hodie tam ab afflita Matre, quam divino addiscimus Magistro, & oculum in fontem convertamus lacrymarum, ut tamen hanc flendi & plorandi artem utiliter, & frumentos exerceamus, quomodo, & quibus de causis nobis lacrymandum, & flendum sit, in præsenti docebo.

II.

Margaritæ pretiosæ sine majoris lucri secura spe non effunduntur, aut in plateas inutiliter ante porcos projiciuntur, pretiosa Margaritæ sunt puræ ex oculis distillantes lacrymæ, de quibus testatur Chrysost. Quid illu oculis formosius, qui perpetuo lacrymarum imbre, tanquam margaritis ornantur? Has ergo margaritas, ne frustra, & sine fructu, & lucro effundamus, solicite devota soror fratrem suum, mellifluum interrogat Doctorem: O Frater mi, queso, dic mihi, quæ sunt cause nostri doloris, pro quibus in hac vita mortali ploramus?

Bernardus
serm. 10.
ad S. ror.
de modo
bene vi-
vendi.

Respondet ad hanc sororis suæ nomine, à seipso sibi formatam quæstionem Bernardus: Propter peccata nostra, & propter misericordia huius mundi, ac propter compunctionem proximi, & propter dilectionem cœlestis premij.

Ac primam quidem, & pri-

mariam flendi causam, etiam loco citato attingit meus Seraphicus: Flendum est, pro culpa, ut ignoratur. Et quidem, ut ad doctorem mellifluum revertar, s. Bernar. propter peccata flevit ille, qui dicebat Layabo per singulas noctes lectum meum, lacrymu meū stratum meū r. gabo.

anc ipsam ob causam, sci- licet propter peccata, flevit, & flere nos docuit Ecclesia Petrus, è qua uberrimæ post trinam nego- gationem scaturiebant lacry-

mæ; & egressus foras, flevit amare. Matth.

Nec ille tantum nocte stratum v. 75.

suum lacrymando rigavit Pe- trus, vel usque dum post resur- rectionem, gloriosum se illi ex- hibens mundi Redemptor, de- impetrata venia reddidit secu- rum, sed toto vitæ tempore hos lacrymarum rivos continuavit, singulis totius reliqua vitæ die- bus ad galli cantum in terram prostratus, amatis lacrymis ne- gationem deflevit, ita ut acer- bæ lacrymæ oculos tanquam negotiorum sanguine suffusos facerent ru- bescere, formatis quasi, per ge- nas, fulcis, per quos in sinum lacrymarum rivi derivarentur.

Mature autem cum Doctore Seraphico ponderandum, si per- trus pro trina negatione tam ama- rē flevit, quantoplu tu pra mille ne- gationibus flectere debes? quoties enim mortali alter peccasti, toties opere De- um negasti, de quo Apostolus :

601b.

¹² Tit. 1. ^{1. 16.} *confidentur se nosse Deum, factu au-*
tem negant.

Quoties ð avare, pro lucro
Tu quoti- illico? quoties, ð homo lasci-
negasti ve, pro voluptate caduca? quo-
ties, ð homo fastuose, pro va-
na gloria? quoties gulose, pro
immoderata ingurgitatione? quo-
ties homo invide, & ira-
cunde, pro vindictæ cupiditate,
Deum tuum negasti? quid ergo
differs lacrymarum rivos effun-
dere cum pœnitente Petro, nisi
durior petra videri cupias? la-
crymas funde ad abluendam
culpam, & extinguendos arden-
tes passionum tuarum motus.

Opportunè porrò advertit
3. Bonav. Seraphicus, certè, qui esset in do-
cere undique ardenti, instantissime
Domini laboraret eam aquis extingue. Do-
ardensi mi nostræ frequentes exarde-
scunt, ex abscondito, in præ-
cordijs peccati somite, flammæ,
jam incendium luxuriæ, jam
flamma iræ, & vindictæ, jam
ascendens ignis superbiae, mox
concupiscentiæ, & avaritiæ;
si ergo ad materialem domum
ex urgente incendio, tanto fer-
vore & studio infusis aquis sal-
& animæ, vandam currimus, quantò magis
(argumentatur præfatus Do-
ctor) O stulte homo, cùm cor tuum,
anima tua, ardeat flammis vitio-
rum, extinguere debes aqua fletuum,

Jerem. 9. juxta Jeremiæ adhortationem:
v. 10. super montem assyram fletum, & su-
per speciosa deserti planctum, quia
igne succensa sunt.

Copiosissimas, ad obitum ^{c. Bonav.}
defuncti amici, lacrymas fun-^{ib. dem.}
dunt homines mundani, quan-
do mors fatali telo mortale
prostravit corpus: ^{Mortem} ^{corporis} ^{ad finem}
^{infert iterum Seraphicus} ^{mortem carni alienæ dicit, non}
^{mortem animæ propriae? quare cum}
S. Augustino concludit; ^{culpa-}
biliter se durum ostendit, qui ^{temporalium, vel mortem amici de-}
flet, & non dolorem peccati ostendit
per lacrymas. Talis non cor car-^{Curnon}
neum, sed lapideum, & exci-^{& animas}
sum de petra durissima osten-
dit.

Imò petra durius, quia pe-
tra durissima Dei iussu, virgâ
Moysis, percussa ube rem fudit ^{Exod. 17.}
Istraëlitis aquarum fonte, quod ^{v. 6.}
ipsum grande potens Dei mi-
raculum deprædicat Propheta ^{Sal. 77.}
regius. Interrupit petram in ere-
mo, & ad aquavit eos, velut in abyso
multa; & eduxit aquam de petra, &
deduxit tanquam flumina aquæ.

Si allegoricum hîc perscu-
tari sensum lubeat, eum expo-
nit Docto[r] gentium, ^{petra autem Christus}
erat Christus. Interrupta fuit hæc ^{Petra.}
in eremo huius mundi per vulnerum
scissionem, uti Card. à S. Caro ex-^{i. Coriat.}
ponit. De hac igitur scissa in
vulneribus Petra, ad aquavit eos ^{Hugo}
in abyso multa, quia dum illius mor-^{Card. in}
tit, & interruptionis memorantur si ^{psal. 77.}
deles, ab eis debet exire abyssus lacry-
marum, & toti deberent desfluere in ^{Interrup-}
ta in pas-
sione.

Si enim propter compassio-
nem

nem cuiusvis proximi afflitti do de hac abyso ; & petra du-
flendum asserit S. Bernardus, copiosius utique in acerbissima
passione compatiendum , & condolendum flebiliter Salva-
tori nostro. Qui potest transire
ficcus oculus , quod lancea latus ape-
ruit Salvatoru , dicit sanctus Hiero-
nimus. Planè petrā durior
est , qui ad hujus mysticæ Petræ
percussionem , & interruptio-
nem sævissimam , non move-
tur. Usque quo (exclamat Seta-
phicus) cordu mei nequitia præva-
lebit aduersus Iesum , Dominum me-
um passum , cuius vulnera vicerunt
diaboli potestatem , superaverunt pri-
mi parentu beneficia , consfregerunt
portas inferni , & aperuerunt portas
paradysi , & instantum abundat ma-
litia cordis mei , ut non devincatur à
tam excellentissima bonitate . Quid
ergo me nequius , & quid maius mali-
tia cordis mei ? Non cessent oculi mei
à ploratu , donec lacrymarum abun-
dantia emolliat duritiam cordū mei.
Percute , percute Domine pe-
tram durissimam virgā oris tui ,
& fluant aquæ , & inundent tor-
rentes lacrymarum , non tam
compassionis , quam compunc-
tionis.

V.

Duritiae
cordū.Cor pec-
catoris ,
desertum,

Interrupit Petram (pergit ite-
rum moraliter exponendo Hugo
Card.) id est , duritiam cordū ,
ineremo , in peccatore inservioso ,
pleno seru , & monstru peccatorum ;
ad aquavit eos , aquis lacrymarum ,
velut in abyso multa , cor peccatorū
vere est abyssus multa . At quomo-

rissima educitur aqua ? Moyses
virga percutere debet petram :
Moyses Prædicator ; virg , crux ; si. va.
lex sive petra , cor peccatorū ; aque ,
lacrymæ , quibus ardor concupisen-
tia refrigeratur. Erigimus vir-
gam , Prædicatores percutien-
tes percutimus , sed non aquas
erumpere lacrymarū , sed scin-
tillas exilire indignationum &
minarum experimur. Percu-
sistis eos , & non doluerunt , indura-
terem. si. verunt facies suas , supra petram .
Sunt multi duriores ; quam petra
(addit memoratus expolitor) Hugo
quia nec martello verbi Dei , nec mar-
tello tribulationis potest frangi eorum
duritate . Vnde in iram excitaverunt Lacry-
morum excelsum in iniquoso , id est , in fici-
tate cordis sui , quod non potest resul-
tu in lacrymas compunctionis .
nenda.

Objicies fortè , te ipsum tibi ,
& cordis tui duritiei indignari ,
quod ita siccum , ita sit durum ,
ut nec emolliri , nec lacryma-
rum fontes emitti patiatur .
Quid hic consilij ? Conversus ad s. Th. de
Dominum (respondet Villano- Villano-
va) ora , ut amoveat à te cor lapide-
um , & praferat cor carnium , & ape-
riat tibi fontem lacrymarum , venam
aque viva salienti in vitam ater-
nem : neque ab hac oratione desistas ,
donec obtineas . nam certè si persistis
obtinebis . Et obtinendo lacry-
mas , etiam spem infallibilem
obtinendi cœlorum regni con-
cupies .

Reg.

VI. Regnum cœlorum (juxta di- regnum cœlorum , & vim quodamo- S. Am-
vinæ Sapientiæ oraculum) vim do facimus , non compellendo , sed brof.
Matt. 11. patitur , & violenti rapiunt il- flendo , non iniurijs , sed lacrymus . serm. 5.
lud. Econtra docet idem in- Sicut autem nos cœlum obside-
fallibilis veritatis Magister : nisi re , & violenter lacrymando &
Matt. 18. efficiamini sicut parvuli , non intra- flendo obtainere nitimur , sic è
7. 2. buis in regnum cœlorum . Si violenti contra nos infernalis hostis , & Obsidens
regnum cœlorum rapiunt , draco obsidione cingit ; sole nos Dra-
quid parvulis nos assimilari bant subinde (uti in multis con- co infer-
convenit ? Nunquid parvuli sunt illi violenti ? si urbs violentâ nati
manu capienda , non pueros , etis aquarū canalib' , & torrenti-
non parvulos debiles & iner- b' , obsidentiū castra inundare ,
mes , sed viros potentes , & ro- ut sic hostis , in aquis submergi-
bustos , milites armatos & lo- vellet , retrocedere , & obsidio-
ricatos adducere oportet . Quæ nem solvere cogeretur . Sed
enim parvolorum violentia ? hoc stratagema cum infernali-
Parvulo- quæ in illis vincendi vis ? rot- nos obsidente dracone non suc-
rum vio- parvolorum violentia devin- cedere videtur ; nam , teste Pa-
lentia- cendimatem , infletu , & la- tiente Propheta , ecce absorbebit Iob. 40.
Summa- crymis consistit , his armis , hoc flurium . Aquæ multæ , populi v. 18.
trijme. - ariete tamdiu oppugnant tene- multi ; multos populos , etiam
rum matris imum , donec ex- S. Baptismatis flumine rinctos
pugnent . hic draco absorbet . Salsas ta-
men lacrymarū aquas non for-
bere potest , ijs vel mergendus ,
Hic ce- vel occidendus . Flumina omni- Petr Cell.
tum ex- no absorbet (ait Petr. Cellensis) de pœnit. c. 12.
pugna- hanc tamen aquam non sorbet , rum-
dum . puntur namque ventris ejus interio- Lacrymæ
rum , si conspersa fuerint hac aquâ , den- mergen-
tis excutiuntur , fauces præfocantur , dæsus .
venæ inflantur , & nervi eius solvun-
tur . Et sic , quod per regium
Psaltem dictum est , adimpletur :
Contribulat : capita draconum in a- Psal. 73.
quis , lacrymarum , & compunctionis , v. 13.
exponit Hugo . Olacryma victo- Hugo
ria (ait Bonav.) quid mirum si Card. bie.
vincit diabolum , cum etiam vincat Deum ?

P. Franc. Iosephi Op. IV.

O O

Deum ?

S Bonav. Deum! De te enim Bernardus ait: serm. 1. Accusantibus inimicis silentium impo-
in eccl. na. & quandoque sententiam ab ore
Dom. iudicū rapit.

VII.

Miserie
causa
fendi

Luc. 14.
v. 31.

Lacryme
sunt lega-
ti.

S. Am-
bros. in
psal. 37.
v. 10.

us Bethulæ, qui ab exercitu Iudei, Holofernus circumdati, & ab v. 13. scissis fontibus canalibus gravi- ter erant angustiati. Factus est fletus, & ululatus magnus in Ecclesia, & per multas horas una voce clama- verunt ad Deum: Peccavimus cum patribus nostris, iniuste egimus, ini- quitatem fecimus; tu quia pius es, Bethulæ miserere nostri, &c. Hac lacry- marum legatione pacem à Deo legatio- (qui per exercitum Assyriorum nemini Bethulianos extinguerem para- tuit) impetrarunt.

Aliam insuper fendi & lacry- mandi causam allegavit Doctor mellifluus ab initio citatus, nempe miseriam hujus mundi, tribulationes, & angustias à Deo nobis propter peccata no- stra immissas, sicut ergo fendo culpa, ita etiam deletur po- na, neque ulla ratione punien- ti Deo potentius & efficacius, quam fendo obviare possumus.

Qui potenti regi bellum mo- vit, cui resistendi vires non ha- bet, adhuc illo longè agente, lega- tionem mittens, rogat ea, quæ pacis sunt. Bellum moverunt peccato- tores, ac tumidi mortales omni- potenti Deo, ac Creatori suo, at cum illo venire ex aequo in prælium non possunt, quod ergo medium, ut Deum (qui armavit omnem creaturam ad ultionem inimicorum) placa- re, & à delendo populo Chri- stiano avertere valeamus? nul- lum planè consilium, conveni- entius & securius, quam ut ido-

ad huc longè agente, mittamus legationem, rogantes ea, quæ pacis sunt. Sed quænam hæc legatio? qui Legati? lacrymæ funduntur, re- spondet S. Ambrosius, quæ solent legationem suscipere pro delictis.

Hanc etiam legationem ad Deum miserunt incole civita-

s. F. serm. Dom. Ben. A ad ma- na

ts. Bethulæ, qui ab exercitu Iudei, Holofernus circumdati, & ab v. 13. scissis fontibus canalibus gravi- ter erant angustiati. Factus est fletus, & ululatus magnus in Ecclesia, & per multas horas una voce clama- verunt ad Deum: Peccavimus cum patribus nostris, iniuste egimus, ini- quitatem fecimus; tu quia pius es, Bethulæ miserere nostri, &c. Hac lacry- marum legatione pacem à Deo legatio- (qui per exercitum Assyriorum nemini Bethulianos extinguerem para- tuit) impetrarunt.

VIII.

Et ecce contra nos armavit se justus Deus, peccatis nostris provocatus, induitus est iustitiā, v. 17. ut lorica paravit in nos vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit. So- nari contra nos facit undique classicum, & non jam à longe, sed in visceribus est Romani Imperij; his armis non conten- tus paravit vasa mortis, & fa- mis, & pestis. Impares ergo ma- nui tam potenti, rogemus ea, quæ pacis sunt. Atque (ut mag- ni Patris Gregorij verbis utar) Mittamus ad hanc legationem, lacry- mas nostras.

Exemplum nobis in hoc præ- buit dulcissimus Redemptor noster, qui cum appropinquaret Luc. 19. Ierusalem, videns civitatem, flevit v. 41. super illam. Adhuc à longè agen- te divinâ Justitiâ, à longe, à quadraginta adhuc annis, illâ do præbu- comminante excidium civita- Exem- pium flos- it Christi, jam Christus pro civitate fum. san-

sancta legationem miserat, lacrymas suas, flevit super illā. Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, qua ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis, subauditur: Fleres (ait S. Bonav.)
 S. Bonav. Sem. 1. Dom. 9. Pent.
 A longe adhuc ma. um erat.

& legationem mitteres mecum lacrymas tuas. Sed quoniam ira Dei adhuc de longe comminari, & agere illis videbatur, adhuc 40. annis absens, nullum sui praebebat indicium, a longe erat, ne eundem enim ullus Romanus exercitus comparebat, hinc Christum, legationem, lacrymas suas pro eis mittentem, non admiserunt, multò minus dura illorum corda, lacrymas in legationem præmittere sustinebant, a longe enim, a longe erat præparatum a Deo exitium, & Romanus exercitus.

X.

Quodsi vero iustus Deus in populum Iudaicum, divinā Justitiā adhuc longe agente, legationes (lacrymæ) mittere renuerentem, tam inaudita severitate tremendi simè advertit, expugnavit, & delevit, qua non severitate, & implacabili vindicta justitia rigore contra nos procedet, qui non de longe, sed jam ante oculorum nostrorum conspectum, agentem, & contra nos ferro & igne bellantem experimur iram Dei? an non iultas nos penitus delendi, & extirpandi causas habet? opprimunt, devastamur, urimur, secamur, spoliarnur, exactio-

nibus exhaustimur, & tamen adhuc antiqua lascivæ juvenitatis petulantia, helluonum complotiones, pomposus in vestibus luxus, in simultatibus falsitas, in pupillorum & viduarum oppressione contumacia, in illicitis lucris tenacitas, in rerum divinarum cultu desidia. Hæc sunt, & popule Christiane, legationes tuæ, quibus Deum iratum non jam longe, sed prope agentem, non placare, sed irritare præsumis?

Magnam, & seriam exhibebat Jacob (luctans cum Angelo usque ad auroram) violentiam non dimittam te, donec benedixeris mihi; Hanc adhuc verbis magis emphaticis describit Osæas Propheta: In fortitudine sua directus est cum Angelo, & invuln. ad Angelum, Osæas 12. & confortatus est: flevit & rogavit v. 4.
 cum, id est, devotè. & cum lacrymis rogarunt eum, ut dirigeret eum in via, & custodiret, & sic factū, ait Lyranus: Idem etiam sentit Cornelius: supplex, & flens prijkt ab eo benedicione, ut hoc fratris periculum ope Angeli evaderet.

Magna nobis ad æternitatem restat via, periculorum instat iter, ad portam jam æternitatis stamus, egressuri per mortem. Et siquidem insidiantem sibi fratrem Elau, & cum armata militum manu obviantem timuit Jacob, & virâ & liberis, & omni substantiâ sua privandus,

Ooz nisi

*Et tamen-
non mitti-
mus lega-
tionem.*

nisi singulari Angeli præsidio muniretur, idcirco suppliciter & flebiliter ab hoc & benedictionem, & assistentiam in via contra exacerbatum fratrem efflagitans; majorem utique & nos omnes, & rogandi, & supplicandi, & flendi causam habemus, in periculo aeternitatis aditu constituti, ubi dæmones omnes suas colligunt vires, & arma, ut in hac via nos omnibus liberis, ac substantia, meritis scilicet, & bonis operibus, ac ipsâ vitâ gratiæ spolient, quæ hostium infernaliū insidiæ tam rectæ, periculosæ, ac potentes sunt, ut etiam viti sancti hoc aeternitatis pericolosum iter aggredi horruerint. Sic etiam de illuminato illo, & magno Asceticæ vitæ magistro Joanne Thaulero legitur, quod tam formidabiles moribundus gestus (vocis copiâ jam privatus) ediderit, ut ad compassionem, & què ac horrorem circumstantes fratres, commoverit.

Post obitum vero devoto illi Laico (quem ipse licet Magnus Theologiae Magister, in vita spirituali, instructorem habuit) apparens, manifestavit, trepidans, & subtilibus se tentationibus tunc se ab hostibus infernalibus fuisse exagitatum, quæ tales & tam formidabiles gestus in se causaverint, & nisi Deus ipsi vocem prius præclusisset

per infirmitatem, ita se ex gravitate, & metu temptationum fuisse clamaturum, ut omnes circustantes exhorruissent.

Ob tantu n ergo periculum in mortis, & aeternitatis itinere nobis imminens, plorare, supplicare, & inenarrabilibus gemitibus à Deo benedictionem, & à S. Custode Angelo præsidium, ac SS. Patronis nostris assistentiam ac protectionem petere debemus flendo & lacrymando.

Hoc idem docere nos voluit XL cœlestis noster magister Christus Jesus, qui videns civitatem Civitatis elevit super illam quia venient dies in obficio mortuorum, & circumdabunt te inimici tuorum gurum, & coangustabunt te undique, &c. Hoc autem spiritu altero contingit contra quemlibet peccatorem, ut S. Bonav. testatur, nempe in S. Bonav. morte uti fusè in Dom. 9. Pent. hic, in Lucam remonstratum fuit. Itaque si cognovisses & tu, & quidem in hac die (ð anima peccatrix) quæ ad pacem tibi, &c. Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis, &c. Subauditur (ait S. Bonav.) Fleres. Et ad obtinendam cum Deo pacem, ad impetrandum Angelorum, & Patronorum in tam periculosa obsidione subfieri, ad placandum iratum iudicem, legationem mitteres lacrymas tuas, hæ enim solent legationem suscipere pro delictis. Propterea auxilium.

Mittamus, mittamus ergo &

præ-

*Pericula
sa in ago
no tenta
tiones.*

*Exem
plum de
to. Thau
lero.*

*In eius hi
storia,
operibus
prefixa.*

præmittamus ad judicem, legationem lacrymas nostras deducant oculi nostri aquas; deducant quasi torrentem lacrymas per diem ac noctem, non demus requiem eis, neque raceat pupilla oculi nostri, causas lacrymarum habemus copiosissimas, & tamen lacrymas videsmus rarissimas. Planè materiam flendi abundantissimam subministrant nobis miseriae, & angustiae undique imminentes: Materie. & causa flendi. materiam & causam uberrimam lacrymarum dat meditatio profunda Dominicæ passionis, si quidem non faxeæ sint corda nostra. Majorem præbent copia peccata, & delicta nostra, quibus Deum graviter irritavimus, maximam verò periculofus æternitatis, & severissimi tribunalis aditus. Flere debemus pro miserijs, & tribulatio-

nibus, ut avertantur, pro Christi passionibus, ut cordi imprimentur, pro peccatis ut deleanatur, pro æternitatis, & judicis accessu, ut protectio, & misericordia impetrantur. Mittamus legationem, lacrymas nostras. Præcepit Deus Angelo: signa Thau super frontes virorum Ezech. 9.
mentium, & dolentium, justitiae v. 4.
suæ ministris sancte inhibens,
super quem viderit Thau, ne occida-
tur. Ut igitur hoc signo vitæ me-
reamur notari, exitus aquarum
veræ poenitentiae deducant ocu-
li nostri, & ab omni diuinæ Ju-
stitiae vindicta liberi securum,
apud judicem legatione lacry-
marum placatum, habebimus
accessum, qui abstergit omnem la-
crys ab oculis eorum, & à lacry-
marum valle inducit in
gaudium sempiter-
num, Amen.

Apoc. 21.
v. 4.

